

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 320. Quinam jure protimiseos legali in emptione aliis præferendi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

emiseos, non tantum in venditionibus privatis, sed etiam in publicis, quæ sunt sub hasta, asserit Muller. *loc. cit. th. 56. in fine*, sed de hoc inferius, ubi, in quibus venditionibus locus sit retractui.

Quæst. 320. Quinam jure protimiseos legali in emptione aliis preferendi?

1. Resp. primò: jus legale protimiseos (hoc est, quod ex dispositione juris communis, vel etiam jure singulari seu statutis locorum quæ consuetudinibus certis personis competit) competit imprimis domino directo rei emphyteuticæ, vi cuius, si emphyteuta emphytenfin seu jus suum emphyteuticum vendere velit, debet prius domino directo indicare, quantum pretium alius sibi pro eo dare velit, & expectare responsum illius, an ipse eodem pretio illud emere velit. *L. fin. C. de jur. emphyt. Struv. l. c. th. 51. Muller. ibid. lit. a. qui etiam cum Wesenb. p. 2. cons. 73. n. 44. Berlich. decis. 98. n. 15. &c. quos citat, ait, tantam esse hujus prærogativæ vim, ut Dominus emphyteuseos alii cognato proximiori emphyteutæ jure consuetudinis intendenti illud emere in emendo sit præferendus; uti id etiam specialibus legibus regni sui constitutum ait Castrop. *tr. 33. d. 5. p. 29. §. 1. n. 3.* Idem est de jure hoc protimiseos competente ratione feudi domino directo, Arg. *cit. L. fin. Muller. l. c. qui tamen monet decipiendum id de alienatione feudi licita, & in casu non existentium agnatorum.* Idem etiam applicari solet ad bona censitica, ut nimirum domino, cui solvitur census in recognitionem pristini domini hoc jus prælationis competat, *Struv. cit. th. 51. cum Richter. decis. 76. à n. 60.* in quo tamen dissentiant alii apud Muller. *l. c. lit. C. & inter illos Carpz. p. 2. cons. 31. defens. 7.* qui tamen illud sic limitat; nisi ubi bona ejusmodi censitica vendenda istiusmodi personæ, quam dominus iusta ex causa, puta, propter difficiliorem canonis & Laudemiorum exactionem in numerum subditorum recipere recuset; tunc enim ipse dominus, si emere velit, sit præferendus. Nequaquam tamen jus illud prælationis quò ad alia bona competit nobilibus aliisque superioribus, nisi fortè aliud peculiari consuetudine receptum, vi cuius eorum etiam subditi vel rustici venditori victualia, pisces, vitulos, gallinas &c. illis primùm emenda offerre teneantur; sed possunt ea illis præteritis ad forum publicum portare, vel etiam aliis deferre emenda *Berlich. p. 2. concl. 39. à n. 41. Struv. l. c. remittens ad Carpz. p. 2. cons. 51. defens. 10. Muller. l. c. lit. d.**

2. Resp. secundò: competit creditoribus, ita ut vi illius, dum bona debitoris distrahenda auctoritate judiciali sub hasta proponuntur, creditores æquale pretium offerentes ac alii non creditores, iis præferantur. *l. 1. ff. de privil. credit. L. cum bona. ff. de reb. auct. jud. possid.* ubi etiam dicitur, inter creditores illum præferendum, cui plus debetur. *Struv. l. c. th. 52. uti etiam is inter creditores præfertur, qui simul est cognatus debitoris. cit. L. cum bona. Muller. cit. th. 52. lit. a. citatis pluribus aliis.* Qui tamen est creditor tantum præfertur cognato tantum. *Muller. lit. β. Salgad. in labyrinth. creditor. p. 2. c. 2. n. 14.* De cætero primum licitatore (intellige, etiam non creditorem) etsi ma jus pretium non offerat quàm alii licitatores, ratione prioritatis præferri aliis tradunt *Bald. in l. 35. ff. de minor. Brunem. in cit. L. cum bona. n. ult. Muller. l. c. lit. v. citatis aliis.*

R. P. Leur. Jur. Can. Lib. III.

3. Resp. tertio: ratione vicinitatis competit hoc jus vicino & confini juxta constitutionem Frederici Imperatoris, quam speciali commentatione illustravit. *Matth. de Afflicis. tr. de jure protimis.* Verùm quidquid sit de ea constitutione, cujus auctoritatem in Germanico Imperio dubiam vel nullam dicitum *Mevio. p. 2. decis. 74. & aliis Muller. l. c. th. 53. lit. a.* hoc jus, si quod est, soli consuetudini & statutorum particularium dispositioni, quæ in quibusdam locis provisum, ut indistinctè eo gaudeant incolæ, innititur, ut ubi talis consuetudo vel dispositio recepta, ibi servanda, ut *Myns. cent. 2. obs. 51.* Sic quoque in locis, in quibus sola vicinitas hoc jus non tribuit promiscuè vicinis omnibus, sed ei demum vicino, cujus prædio seu agro pars illa vendenda fuit unita. *Struv. cit. th. 53. Muller. ibid. lit. v.* ubi etiam cum *Mevio*, quòd in prædiis urbanis jus illud locum habeat, quando domus sub uno tecto & muro uno intermedio continentur. Porro dicitur hoc jus protimiseos ratione vicinitatis jus congrui auctus accepti, licet aliàs jus congrui in latiore sensu comprehendat sub se totam retractuum latitudinem, de quo vide *Muller. l. c.*

4. Resp. quartò: ratione communione seu societatis hoc jus protimiseos (quod & tunc retractus portialis dicitur) competit illis, qui cujusdam rei indivisum dominum simul habent, vi cuius, dum quis sociorum partem suam vult vendere, alius sociorum seu condominorum in emendo eam cuilibet extraneorum est præferendus, quia id æquius est. *Bald. in l. 2. C. commun. rer. alienat. n. 2.* quamvis *Carpz.* apud *Muller. l. c. th. 54. lit. a.* restringat hoc jus ad solos cohæredes, qui jure hæreditatio commune prædium paternum possident, à ut, si unus eorum velit partem suam alienare; cohæres sit aliis extraneis præferendus; non verò locum habeat in aliis rebus communibus.

5. Resp. quintò: ratione sanguinis hoc jura etiam speciali protimiseos, seu quò ad rem præ aliis extraneis emendam gaudent quandoque consanguinei, quod jus tunc etiam dicitur gentilitium, legitimum, lineare. & consanguinei hic non dicuntur tantum illi, qui eodem patre nati, sed omnes, qui qualibet ratione sanguinis paterni vel materni sunt conjuncti. *l. 1. §. 3. C. de legitim. hered. l. 4. ff. unde cognat.* Verùm de hoc enucleatius in sequentibus, quæ enim dicuntur de jure retractus specialis, vi cuius bona vendita unà cum translato eorum jam in alios dominio & possessione, etiam dicto juri protimiseos applicari possunt. De cætero sunt & aliæ personæ, quæ eo gaudent, de quibus vide *Muller. cit. th. 54.*

Quæst. 321. An de jure communi constitutum hoc jus protimiseos adhuc vigeat?

Resp. quæ dicta sunt de hoc jure competente domino directo in alienatione emphyteutis & feudi, aut etiam proximis agnatis ratione feudi antiqui, item de creditoribus ratione debiti, procedunt adhuc hodie de jure communi. *Hauhold. tr. 10. c. 1. contrav. 23. n. 211. Reiffenst. h. t. num. 398. Arg. L. fin. C. de jur. emphyt. l. 1. C. de metall. l. 16. ff. de reb. auct. jud. possid.* Reliqua verò jura istiusmodi, quæ competunt ratione vicinitatis, societatis, ratione sanguinis (intellige, respectu bonorum alodialium) de jure communi revocata sunt, ut constat ex *L. dudum, de contrah. empr.*

C e ubi